

หลักเกณฑ์การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับพระราชทานฯ ต้องกระทำตามข้อบัญญัติที่กำหนดได้ตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุกรณีที่จะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้ ๓ กรณี คือ

๑. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง เมื่อผู้ได้รับพระราชทานฯ ได้รับพระราชทานเครื่องราชฯ ชั้นสูงขึ้น (ข้างเผือก, มงกุฎไทย) ดังเช่น

ตระกูลข้างเผือก

ได้รับพระราชทานฯ	คืนชั้นรอง
- ทวีติยาภรณ์ข้างเผือก	- ตริตาภรณ์ข้างเผือก
- ตริตาภรณ์ข้างเผือก	- จัตุมหาภรณ์ข้างเผือก
- จัตุมหาภรณ์ข้างเผือก	- เบญจมาภรณ์ข้างเผือก

ตระกูลมงกุฎไทย

ได้รับพระราชทานฯ	คืนชั้นรอง
- ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	- ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
- ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	- จัตุมหาภรณ์มงกุฎไทย
- จัตุมหาภรณ์มงกุฎไทย	- เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

หมายเหตุ ตามหลักเกณฑ์การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ผู้ได้รับพระราชทานฯ จะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลเดียวกันเท่านั้น ไม่สมควรคืนเครื่องราชฯ ชั้นรองข้ามตระกูล เพราะผู้ได้รับพระราชทานฯ จะต้องเก็บเครื่องราชฯ ไว้แต่งกายประดับต่างตระกูลกัน ในงานพิธีหรือรัฐพิธีต่างๆ และไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นที่ได้รับ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานฯ ถึงแก่กรรม โดยให้ทายาทเป็นผู้ส่งคืน (ข้างเผือก, มงกุฎไทย) ไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๓. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เมื่อทรงพระกรุณาให้เรียกคืน ต้องคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

หน่วยงาน / สถานที่รับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑. กลุ่มงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในทำเนียบรัฐบาล ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ (อาคารเดิม) โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๗๒

๒. หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยเมื่อหน่วยงานได้รับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากบุคคลในสังกัดแล้วต้องรวบรวมนำส่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตามข้อ ๑

หลักฐานการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเงินชดใช้ราคา แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะดำเนินการออกใบรับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือใบเสร็จรับเงิน ให้ไว้เป็นหลักฐาน นอกจากนี้จะได้บันทึกข้อมูลการส่งคืนดังกล่าวไว้ในประวัติข้อมูลทะเบียนฐานันดรของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อเป็นหลักฐานด้วย